

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Ректор КЗВО «ДАНО» ДОР»
В.В. Сиченко
«29» червня 2026 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації
заступників директорів з виховної роботи закладів освіти, які впроваджують
Державний стандарт базової середньої освіти**

Введено в дію наказом
КЗВО «ДАНО» ДОР»
від « 29 » червня 2026 року № 141

Розробник: Савченко В.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри виховання та культури здоров'я Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради».

Напрямок підвищення кваліфікації:

розвиток загальних і професійних компетентностей відповідно до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки України від 17.09.2021 № 568-21.

Розроблено на основі типової програми:

Типова програма підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 905 від 12.10.2022 року.

Термін дії програми: з 2026 року до 2031 року.

Програма є чинною протягом п'яти років із моменту її затвердження та може бути оновлена або продовжена з відповідною відміткою розробника.

Рецензенти

Ватковська Марина Григорівна – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри загальної та спеціальної педагогіки Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» (внутрішній рецензент).

Приходько – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та психології Науково-навчального інституту «Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту» УДУНТ (зовнішній рецензент).

Особи, які забезпечують виконання програми:

Мотуз Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та спеціальної педагогіки Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», автор і тренер програм з соціально-емоційного навчання.

Побоча Т.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри виховання та культури здоров'я Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», автор і тренер програм з соціально-емоційного навчання.

Савченко В.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри виховання та культури здоров'я Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», автор і тренер програм з соціально-емоційного навчання.

Сілошенко І.А., магістр, старший викладач кафедри виховання та культури

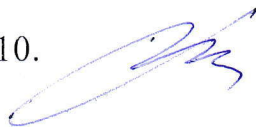
здоров'я Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», практичний досвід роботи у сфері здоров'язбереження та виховної діяльності.

Шабасва Л.М., магістр, старший викладач кафедри виховання та культури здоров'я Комунального закладу вищої освіти «Дніпровської академії неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», практичний досвід роботи у сфері здоров'язбереження та виховної діяльності.

ПОГОДЖЕНО

На засіданні кафедри виховання та культури здоров'я комунального закладу вищої освіти “Дніпровська академія неперервної освіти” Дніпропетровської обласної ради”

Протокол від « 04 » червня 2026 року № 10.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою комунального закладу вищої освіти “Дніпровська академія неперервної освіти” Дніпропетровської обласної ради”

Протокол від 25 червня 2026 року № 15

©КЗВО «ДАНО» ДОР»

©Савченко В.А.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми:

Освітня програма розроблена відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти. Актуальність розроблення та впровадження Освітньої програми зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному, політичному житті країни, викликами глобалізації, цифровізації, поступовим переходом до децентралізації суспільства. Заступник директора з виховної роботи закладу освіти має бути готовим до управління закладом освіти на засадах сучасної теорії менеджменту, організації освітнього процесу за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти.

Заступник директора з виховної роботи закладу освіти відіграє ключову роль у реалізації ціннісних орієнтирів Нової української школи, організації партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, впровадженні наскрізного виховного процесу та системи національно-патріотичного виховання.

Програма спрямована на вдосконалення управлінських, організаційних, комунікативних та проєктних компетентностей заступників директорів відповідно до вимог професійного стандарту та нормативно-правової бази України у сфері освіти: [законів України "Про освіту"](#), ["Про повну загальну середню освіту"](#), [постанов Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року N 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності"](#), [від 14 грудня 2016 року N 988-р "Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року"](#), [від 21 серпня 2019 року N 800 "Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників"](#), [наказу Міністерства розвитку економіки України від 17 вересня 2021 року N 568-21 "Про затвердження професійного стандарту "Керівник \(директор\) закладу загальної середньої освіти"](#), інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі менеджменту освіти та професійного розвитку педагогів, керівних кадрів і навчально-допоміжного персоналу в галузі освіти.

Освітня програма розроблена на основі принципів системного, діяльнісного, особистісного, компетентнісного, андрагогічного й культурологічного підходів, а також принципів технологічності й варіативності.

Освітня програма складається з 3 модулів, що відповідають професійним компетентностям заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти, визначених Професійним стандартом керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Кожен модуль передбачає теоретичну та практичну складові, а також самотійну роботу слухачів. Теоретична складова Освітньої програми реалізується у формі інтерактивних лекцій/відеолекцій, вебінарів, відсоконференцій тощо. Практична складова - у формі навчальних тренінгів,

практикумів, майстер-класів тощо. Після завершення навчання за кожним модулем передбачаються контрольні заходи (тестування, проектна робота, творча робота, авторське завдання тощо).

Програма відповідає сучасним запитам педагогічної спільноти, нормативним вимогам МОН України та спрямована на оновлення і поглиблення професійних компетентностей педагогічних працівників а також сприяє підвищенню якості освіти в умовах змін та викликів сьогодення.

Цільова група: Заступники директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи (у тому числі ті, що виконують відповідні функції), які забезпечують впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість):

30 академічних годин (1 кредит ЄКТС), у тому числі:

- ✓ лекції – 6 годин (20 %);
- ✓ практичні заняття / тренінги – 18 годин (60 %);
- ✓ самостійна робота – 6 годин (20 %).

Особливості реалізації програми:

Програма реалізується у дистанційній формі з використанням інтерактивних методів навчання, тренінгових технологій, практичних кейсів, цифрових інструментів та моделювання управлінських ситуацій. Реалізація програми передбачає залучення науково-педагогічних працівників і практиків, які мають досвід упровадження управлінських практик та практикоорієнтований характер навчання.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна форма – дистанційна.

Форма підсумкового контролю: захист підсумкової роботи (індивідуальний або груповий проєкт) – розроблення та презентація моделі (програми, плану, системи заходів) удосконалення виховної роботи закладу освіти відповідно до Державного стандарту.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей заступників директорів з виховної роботи щодо стратегічного та операційного управління виховною діяльністю закладу освіти в умовах впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ✓ актуалізувати знання щодо нормативно-правового забезпечення впровадження Державного стандарту;
- ✓ розвинути управлінські компетентності у сфері планування та організації виховної роботи;
- ✓ удосконалити навички створення безпечного, інклюзивного та ціннісно орієнтованого освітнього середовища;

- ✓ сформувати вміння здійснювати моніторинг та оцінювання ефективності виховної діяльності;
- ✓ розвинути компетентності партнерської взаємодії з учнями, педагогами, батьками та громадою;
- ✓ опанувати інструменти проєктного менеджменту у сфері виховної роботи.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Компетентнісний результат (з урахуванням Професійного стандарту педагога)

Психологічна компетентність (Б1)

- ✓ здатність педагога розуміти психологічні особливості учнів;
- ✓ усвідомлювати власні емоції та поведінку;
- ✓ будувати безпечну й підтримувальну взаємодію в освітньому середовищі.

Емоційно-етична компетентність (Б2)

- ✓ здатність здійснювати емоційну саморегуляцію;
- ✓ розвиток емпатії, ненасильницької комунікації;
- ✓ реалізація педагогіки партнерства та взаємоповаги.

Компетентність педагогічного партнерства (Б3)

- ✓ Партнерська взаємодія з учнями;
- ✓ Партнерська взаємодія з батьками;
- ✓ Співпраця з колегами та командна робота;
- ✓ Технології партнерства в освітньому процесі.

Здоров'язбережувальна компетентність (Б2)

- ✓ Створення безпечного й підтримувального освітнього середовища;
- ✓ Підтримка психічного, емоційного та соціального благополуччя учнів
- ✓ Пропагування здорового способу життя
- ✓ Власна культура здоров'я педагога.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання за Освітньою програмою слухачі набудуть необхідних знань, сформують та удосконалять здатності щодо:

- ✓ розуміння концептуальних засад Державного стандарту базової середньої освіти;
- ✓ здійснення стратегічного та поточного планування виховної роботи;
- ✓ впровадження компетентнісного підходу у виховній діяльності;
- ✓ організації системи національно-патріотичного та громадянського виховання;
- ✓ забезпечення та формування безпечного освітнього середовища;
- ✓ розробки та реалізації проєктів розвитку виховної системи закладу освіти.

Система та критерії оцінювання результатів:

Оцінювання здійснюється за результатами виконання підсумкового проєкту та його презентації. Прохідний поріг – не менше 60 % виконаних завдань.

Оцінювання здійснюється за такими складниками:

1. Активність та участь у практичних заняттях – до 30%.

2. Виконання поточних практичних завдань – до 30%.
3. Підсумкова робота (проект) – до 40%.

Документ про підвищення кваліфікації

Свідоцтво про підвищення кваліфікації установленого зразка.

1. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання лекційних, практичних (тренінгових) форм роботи та самостійної діяльності слухачів із використанням інтерактивних методів навчання, аналізу педагогічних ситуацій, кейс-методу та цифрових інструментів.

Особливістю реалізації Програми є поєднання теоретичного змісту з практикоорієнтованим навчанням, що передбачає:

- ✓ застосування інтерактивних методів навчання (дискусії, фасилітаційні сесії, робота в малих групах);
- ✓ використання тренінгових технологій;
- ✓ аналіз та розв'язання практичних кейсів;
- ✓ моделювання управлінських ситуацій;
- ✓ застосування цифрових інструментів для організації виховного процесу та управлінської діяльності.

Самостійна робота передбачає:

- ✓ опрацювання нормативно-правових документів у сфері освіти, зокрема положень Державного стандарту базової середньої освіти;
- ✓ аналіз управлінських і виховних практик закладу освіти;
- ✓ виконання практичних завдань і кейсів із моделювання управлінських ситуацій;
- ✓ розроблення та вдосконалення локальних документів (планів виховної роботи, програм, положень, алгоритмів взаємодії);
- ✓ підготовку аналітичних матеріалів щодо організації виховного процесу;
- ✓ опрацювання науково-методичних джерел і сучасних підходів до виховної діяльності;
- ✓ участь в онлайн-обговореннях, форумах, рефлексивних сесіях;
- ✓ підготовку підсумкової роботи (проекту управлінського рішення, програми, дорожньої карти впровадження змін тощо).

Самостійна робота спрямована на поглиблення професійних знань, розвиток управлінських компетентностей та формування здатності до рефлексії й прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Підсумкові заходи включають захист підсумкової роботи (індивідуальний або груповий проєкт) – розроблення та презентація моделі (програми, плану, системи заходів) удосконалення виховної роботи закладу освіти відповідно до Державного стандарту.

Зміст Програми складається з **3 модулів та 11 взаємопов'язаних тем**. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий проєкт та захищають його. Максимальна кількість балів — **100**. Прохідний бал — **60**. Учасники, які успішно пройшли навчання та захистили підсумковий проєкт, отримують **сертифікат підвищення кваліфікації**.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає **30**

годин, з них: **6 год** — лекційні заняття, **16 год** — практична робота, **6 год** — самостійна робота, **2 год** — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Нормативно-правові та концептуальні засади виховної роботи в умовах впровадження Державного стандарту (6 год.)					
1.1. Державний стандарт базової середньої освіти: ціннісні орієнтири та компетентнісний підхід.			2		2
1.2. Професійний стандарт заступника директора закладу освіти як основа управління професійним розвитком учителів у контексті освітніх реформ	2				2
1.3. Нормативно-правове забезпечення виховної роботи.		2			2
Разом за модулем 1	2	2	2		6
Модуль 2. Стратегічне та операційне управління виховною діяльністю (10 год.)					
2.1. Стратегічне планування виховної роботи закладу освіти.	2		2		4
2.2. Організація системи національно-патріотичного та громадянського виховання.		2			2
2.3. Партнерська взаємодія з батьками, громадою, учнівським самоврядуванням.		2	2		4
Разом за модулем 2	2	4	4		10
Модуль 3. Безпечне, інклюзивне та ціннісно орієнтоване освітнє середовище (8 год.)					
3.1. Формування безпечного освітнього середовища. Протидія булінгу.		2			2
3.2. Психологічна безпека та підтримка учасників освітнього процесу.		4			4
3.3. Інклюзивна культура закладу освіти		2			2
3.4. Особливості молодіжних субкультур: виклики сучасності	2				2
3.5. Домедична допомога особам при різних невідкладних станах		2			2
Разом за модулем 3	2	10			12
Підсумкова робота: розроблення та презентація управлінського проєкту				2	2
Усього	6	16	6	2	30

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нормативно-правові та концептуальні засади виховної роботи в умовах впровадження Державного стандарту (6 год.)

Тема 1.1 Державний стандарт базової середньої освіти: ціннісні орієнтири та компетентнісний підхід (2 год.)

Анотація. Тема розкриває ключові положення Державного стандарту базової середньої освіти, зокрема його ціннісні орієнтири, мету та принципи організації освітнього процесу. Розглядається компетентнісний підхід як основа формування всебічно розвиненої особистості учня, здатної до самореалізації, соціальної взаємодії та відповідального громадянства. Аналізується роль виховної складової освітнього процесу у формуванні ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти.

Тема 1.2. Професійний стандарт заступника директора закладу освіти як основа управління професійним розвитком учителів у контексті освітніх реформ (2 год.)

Анотація. У темі розглядаються сучасні підходи до формування професійних компетентностей педагогічних працівників, що забезпечують ефективну реалізацію освітнього та виховного процесів. Аналізуються положення Професійного стандарту вчителя, його структура, основні трудові функції та компетентності. Особлива увага приділяється ролі адміністрації закладу освіти у створенні умов для безперервного професійного розвитку педагогів, підтримці педагогічної ініціативи та впровадженню інновацій у виховній роботі.

Тема 1.3. Нормативно-правове забезпечення виховної роботи (2 год.)

Анотація. Тема присвячена аналізу нормативно-правових документів, що регламентують організацію виховної роботи в закладах загальної середньої освіти. Розглядаються основні законодавчі акти, державні програми, концепції та методичні рекомендації щодо виховання дітей і молоді. Слухачі ознайомлюються з механізмами впровадження нормативних документів у практику роботи школи, особливостями планування, координації та контролю виховної діяльності.

Модуль 2. Стратегічне та операційне управління виховною діяльністю (10 год.)

Тема 2.1. Стратегічне планування виховної роботи закладу освіти (4 год.)

Анотація. У темі розглядаються теоретичні та практичні засади стратегічного планування виховної роботи в закладі освіти. Аналізуються принципи визначення пріоритетів виховної діяльності, формування цілей, завдань та очікуваних результатів

виховання. Розкриваються особливості розроблення річного плану виховної роботи, інтеграції виховної складової до стратегії розвитку закладу освіти та координації діяльності педагогічного колективу щодо реалізації виховних програм і проєктів.

Тема 2.2. Організація системи національно-патріотичного та громадянського виховання (2 год.)

Анотація. Тема присвячена організації цілісної системи національно-патріотичного та громадянського виховання в закладі освіти. Розглядаються основні напрями формування громадянської компетентності учнів, розвитку національної ідентичності, поваги до культурних традицій та державних цінностей. Аналізуються ефективні форми і методи виховної роботи, спрямовані на формування активної громадянської позиції здобувачів освіти, їх готовності до участі в суспільному житті.

Тема 2.3. Партнерська взаємодія з батьками, громадою, учнівським самоврядуванням (4 год.)

Анотація. У темі розкриваються принципи та механізми партнерської взаємодії між закладом освіти, батьками, місцевою громадою та органами учнівського самоврядування. Аналізуються підходи до формування культури педагогіки партнерства, розвитку співпраці та спільної відповідальності за виховання дітей. Особлива увага приділяється ролі учнівського самоврядування як важливого інструменту розвитку соціальної активності, лідерських якостей і громадянської відповідальності здобувачів освіти.

Модуль 3. Безпечне, інклюзивне та ціннісно орієнтоване освітнє середовище (12 год.)

Тема 3.1. Формування безпечного освітнього середовища. Протидія булінгу (2 год.)

Анотація. У темі розглядаються принципи створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти як важливої умови гармонійного розвитку особистості учня. Аналізуються причини виникнення булінгу, його види та наслідки для учасників освітнього процесу. Розкриваються нормативні та організаційні механізми запобігання і протидії булінгу, роль адміністрації закладу освіти у формуванні культури безпечної поведінки, взаємоповаги та відповідальності.

Тема 3.2. Психологічна безпека та підтримка учасників освітнього процесу (4 год.)

Анотація. Тема присвячена питанням забезпечення психологічної безпеки та благополуччя учасників освітнього процесу. Розглядаються чинники, що впливають на психологічний клімат у шкільному середовищі, механізми запобігання емоційному вигоранню педагогів та формування емоційної стійкості учнів. Аналізується роль адміністрації, практичного психолога та соціального педагога у створенні системи

психологічної підтримки, спрямованої на розвиток довірливих взаємин, взаємоповаги та підтримки в освітньому колективі.

Тема 3.3. Інклюзивна культура закладу освіти (2 год.)

Анотація. У темі розкриваються основні підходи до формування інклюзивної культури в закладі освіти, що передбачає забезпечення рівних можливостей для навчання та розвитку всіх здобувачів освіти. Розглядаються принципи інклюзивної освіти, особливості організації інклюзивного освітнього середовища, роль педагогічного колективу у створенні атмосфери підтримки, поваги до різноманітності та прийняття кожної дитини. Особлива увага приділяється взаємодії педагогів, батьків та фахівців психолого-педагогічного супроводу.

Тема 3.4. Особливості молодіжних субкультур: виклики сучасності (2 год.)

Анотація. Тема спрямована на ознайомлення слухачів із сучасними молодіжними субкультурами, їхніми цінностями, нормами поведінки та впливом на формування світогляду підлітків. Аналізуються соціокультурні чинники виникнення молодіжних субкультур, їх позитивні та ризиковані аспекти для розвитку особистості. Розглядаються педагогічні підходи до взаємодії з учнівською молоддю з урахуванням особливостей її культурної ідентичності, а також роль виховної роботи у формуванні ціннісних орієнтацій і соціально відповідальної поведінки учнів.

Тема 3.5 Домедична допомога особам при різних невідкладних станах.

Анотація. Тема охоплює базові знання та практичні навички надання домедичної допомоги при травмах і невідкладних станах у процесі фізичної активності. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги при будь-якому невідкладному стані.

Підсумкова робота: розроблення та презентація управлінського проєкту (2 год.)

Анотація. Підсумкова робота передбачає розроблення та презентацію слухачами управлінського проєкту, спрямованого на вдосконалення виховної діяльності в закладі загальної середньої освіти. У процесі виконання завдання учасники програми застосовують набуті знання щодо нормативно-правового забезпечення виховної роботи, стратегічного планування, створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, організації партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Результатом підсумкової роботи є підготовка практико-орієнтованого управлінського проєкту (програми, моделі, плану заходів або виховної ініціативи), що може бути реалізований у діяльності закладу освіти. Під час презентації слухачі обґрунтовують актуальність обраної проблеми, визначають мету, завдання, очікувані результати та механізми впровадження проєкту в практику роботи школи. Виконання підсумкової роботи сприяє розвитку управлінських, аналітичних та проєктувальних компетентностей заступників директорів з виховної роботи.

Орієнтовний перелік практичних завдань

- ✓ Аналіз положень Державного стандарту базової середньої освіти та визначення ключових компетентностей для виховної роботи.
- ✓ Розроблення моделі професійного розвитку педагогічних працівників відповідно до професійного стандарту заступника директора.
- ✓ Моделювання системи учнівського самоврядування.
- ✓ Розроблення сценарію проведення батьківських зборів у форматі партнерської взаємодії.
- ✓ Відпрацювання практичних навичок домедичної допомоги (алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях).
- ✓ Розроблення інформаційних матеріалів для педагогів і батьків щодо безпеки дітей.

Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

- ✓ Державний стандарт базової середньої освіти: ціннісні орієнтири та компетентнісний підхід.
- ✓ Стратегічне планування виховної роботи закладу освіти.
- ✓ Партнерська взаємодія з батьками, громадою, учнівським самоврядуванням.
- ✓ Психологічна підтримка учасників освітнього процесу.
- ✓ Основи інклюзивної освіти.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/print>
2. Концепція Нової української школи. МОН України. Київ, 2020. 34 с.
3. Конвенція про права дитини. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021. (дата звернення: 20.03.25).
4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua. (дата звернення: 20.03.25).
5. Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. URL: <https://naurok.com.ua/post/mon-zatverdzenoprofstandart-kerivnika-zakladu-zagalno-seredno-osviti/> (дата звернення: 20.08.24).
6. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>. (дата звернення: 20.03.25)

Основна література

1. Безлюдна Н. Особливості національно-патріотичного виховання молодших школярів в умовах воєнного стану. Збірник наукових праць «Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи». 2022. URL:

(дата звернення 20.03.2024).

2. Бойко С. Формування національної ідентичності української молоді в умовах російсько-української війни. Українознавчий альманах. 2022. Вип. 30. С.17-22.
3. Боднар О.С. Менеджмент педагогічного персоналу закладу загальної середньої освіти. Тернопіль: Крок, 2021. 380 с. 3. Винничук О. Т. Педагогічний менеджмент як теорія і практика управління освітнім процесом. URL : http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17173/1/2_Vynnychuk.pdf (дата звернення:10.03.25).
4. Булінг проти вчителя: формування відповідальності суб'єктів освітнього процесу. (2022). Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, 104–113. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2020-56-104-113>
5. Григор'єва О.В., Григор'єв А.М. Традиційні та інноваційні технології в національно-патріотичному вихованні. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України: стратегії і завдання: збірник тез методологічного семінару (м. Київ, 6 квітня 2023 р.). Івано-Франківськ: НАІР, 2023. С.117-122.
6. Грищенко С.В., Ілішова О.М., Єфімов Д.В., Макогончук Н.В. Проблема національно-патріотичного виховання. Інноваційна педагогіка. 2022.Вип. 44. Т. 1. С. 119-123.
7. Дмитрієва І., Іваненко А., Одинченко Л. (2022). Стратегії розвитку вищої освіти України в національному та світовому вимірі щодо професійної підготовки в контексті інклюзії. Науковий збірник «InterConf» , (131), 48–50. URL:<https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/1579>
8. Дубасенюк О. А. Партнерська взаємодія як базова складова комунікативної компетентності майбутніх педагогів в умовах магістратури. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2022. № 1(349). Ч. 2. С. 15-25. URL : <http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/773/778>
9. Кваша, А. С. (2024). Запобігання та протидія булінгу як компонент здоров'язберезувальної компетентності майбутнього вчителя. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Педагогіка*, 93. URL: <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.93.4>
10. Кучинська І. О. Керівник закладу освіти: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 308 с.
11. Навчальний поступ учня як індикатор якості освіти. URL: <http://surl.li/dffndt>
12. Настільна книга керівника закладу освіти. Готуємося до аудиту та сертифікації: навч.-метод. посібн./ укл. О. П. Семиволос, М. В. Коновалова. Харків: Вид. група «Основа», 2022. 176 с.
13. Олійник Л. В. Концептуальна основа виховання патріотизму молоді в умовах повномасштабного російського вторгнення. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2023. Вип. 2 (24). С.100-110.
14. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2024: інтеграційні

процеси в освіті у науковому дискурсі : збірник матеріалів VIII Міжнар. наук. конф. (Київ, 30 трав. 2024 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України /за заг. ред. О.І. Локшиної. Київ-Дрогобич : ТЗОВ "Трек-ЛТД", 2024. 367 с.

15. Продан В.І. Соціально-педагогічне партнерство в освіті: досвід воєнного часу. *Педагогічний дискурс*. 2023. №18. С. 125–130.

16. Савельчук І.Б. Адаптивність технологій соціальної роботи для підтримки стійкості суспільства. *Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери*: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (26 листопада 2024 р., м. Ніжин) / За заг. ред. О. В. Лісовця. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. С. 139–142.

17. Савченко В.А., Лаврова Л.В., Куций А.М., Андрющенко Т.Г. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом упровадження інноваційних освітніх технологій. *The 5th International scientific and practical conference “Modern and global methods of the development of scientific thought”* (October 25 – 28, 2022) Florence, Italy. International Science Group. 2022. Р. 470–473.

18. Савченко В.А., Братаніч Б.В., Лаврова Л.В. Взаємодетермінація здоров'я та здорового способу життя як філософська проблема. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти Серія «Філософія. Педагогіка»*. № 1 (2) 2022 рік ISSN 2786-7005 (Print) ISSN 2786-7013 (Online) С. 18–22. DOI <https://doi.org/10.54891/2786-7005-2022-1>

19. Савченко В.А., Лаврова Л.В. Готовність педагога Нової української школи до інноваційної діяльності. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти Серія «Філософія. Педагогіка»* № 2 (3) 2022 рік ISSN 2786-7005 (Print) ISSN 2786-7013 (Online) С. 20-226. DOI <https://doi.org/10.54891/2786-7005-2023-1-10>

20. Савченко В.А. Педагогіка партнерства: нові виміри взаємин учителя, учнів та батьків /Лаврова Л.В., Гірліна Н.Ю., Сілошенко І.А./Modern Science: Research, Economy and Innovation. Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. October 22-24, 2025. Zagreb, Croatia. 343 p. ISBN 979-8-89704-981-3 (series) DOI 10.70286/ISU-22.10.2025

21. Савченко В.А., Лаврова Л.В., Сілошенко І.А. Педагогіка партнерства як інструмент формування ефективної освітньої спільноти. *«Наука і техніка сьогодні»* (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)): журнал. 2026. № 1(55) 2026. С. 1639-1653

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-1\(55\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-1(55))

22. Савченко В.А., Лаврова Л.В., Гірліна Н.Ю. Готовність педагогів до взаємодії з учнями з негативним ставленням до здорового способу життя. *Вісник Наука і освіта. Серія «Педагогіка»*. №32023 рік. С. 3-11 DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2023-3-1>

23. Савченко, В. А. Педагогіка партнерства у дошкільній освіті: сучасні орієнтири взаємодії *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти Серія «Філософія. Педагогіка»* № 1 (10) 2026 рік С. 171

DOI <https://doi.org/10.54891/2786-7013/2026-1>

Додаткова література

1. Букач М.М. Національно-патріотичне виховання – виклики та перспективи. Підтримка та відновлення освіти в Україні: виклики та перспективи: матеріали

міжнародної науково-практичної конференції, 24 жовтня 2024 р. Миколаїв: центр редакційно-видавничої діяльності МОІППО, 2024. С. 148-152.

2. Пилипенко В. М. Формування готовності студентської молоді до захисту Вітчизни у процесі спортивно-масової діяльності. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Випуск 3 (111) 2019. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2023. С. 132-135

3. Пометун О. Навчання історії й громадянської освіти як чинник формування національної й громадянської ідентичності учнів в умовах війни та повоєнного розвитку України. Український Педагогічний журнал, 2023. Вип. 2. С.62-72. 14.

4. Про затвердження Концепції військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України: Наказ Міністерство оборони України від 14.08.2024. № 554 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0554322-24#Text>

5. Пуш О.А., Яцик Т.О., Степанюк Ю.Ю. Сучасні концепції громадянського виховання в НУШ. Наука і техніка. 2022. № 11. С. 234-243.

6. Романюк С.З., Мафтин Л.В. Національно-патріотичне виховання в умовах викликів сучасності. Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. 2023. Вип. 17. С. 112-121. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8666>.

7. Савченко В.А Громадська компетентність як чинник суб'єктного розвитку вчителя у процесі професійної освіти /Розвиток громадянської компетентності педагогів в умовах реформування системи освіти: збірник матеріалів II Всеукраїнської науковопрактичної конференції. 15 квітня 2025 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР» / наук. ред. В. В. Шинкаренко. 2025. 149 с.

8. Савченко В.А. Релевантність освіти та виклики сучасної освіти /Куций Андрій Миколайович, Яшина Олена Миколаївна //«Особистість в освітньому середовищі сучасного суспільства»: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. 21 квітня 2025 року, м. Дніпро / ред. колегія: В. Сиченко, І. Безена, Мойса Schlamberger Brezar, О. Федіна, І.Карпань, Т.Богатирьова. Дніпро-Любляна: КЗВО «ДАНО» ДОР», Україна - University of Ljubljana, Slovenia, 2025. 270 с.

9. Савченко В.А., Лаврова Л.В., Сілошенко І.А. Педагогіка партнерства як інструмент формування ефективної освітньої спільноти. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)): журнал. 2026. № 1(55) 2026. С. 1639-1653

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-1\(55\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-1(55))

10. Шинкаренко В., Мірошниченко А. Підготовка вчителів до діяльності з національно-патріотичного виховання учнів в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія «Філософія. Педагогіка». 2021. № 1(1). С. 63-67.